

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Aika 06.10.2025, klo 13:03 - 14:48

Paikka Virastotalo kokoushuone 3, Maaherrankatu 9-11, Mikkeli tai Teams-etäyhteyssyhteys

Käsitellyt asiat

- § 68 Kokouksen avaus**
- § 69 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 70 Kokouksen työjärjestys ja pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 71 Mikkelin kaupungin talousarvio 2026, hyvinvointilautakunta / vanhusneuvosto**
- § 72 Mikkelin kaupungin talousarvio 2026, kaupunkikehityslautakunta / vanhusneuvosto**
- § 73 Lautakuntien terveiset**
- § 74 Eloisa vanhusneuvoston ja lautakuntien terveiset**
- § 75 Palautelaatikon palautteet, lokakuu 2025**
- § 76 Tiedotettavat asiat, lokakuu 2025**
- § 77 Muut asiat**
- § 78 Kokouksen päättäminen**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Risto Korhonen, puheenjohtaja
Pirkko Rönkkö, 1. varapuheenjohtaja
Aija Himanen
Ari Hämäläinen
Tuula Lahtinen
Reino Rouhiainen
Tuija Särkkä-Wirth
Tapani Varjus
Jari Vierikko

Muut saapuvilla olleet

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, sihteeri
Tarja Nousiainen, Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan edustaja

Allekirjoitukset

Risto Korhonen
Puheenjohtaja

Anni Löppönen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

09.10.2025

09.10.2025

Aija Himanen
Pöytäkirjantarkastaja

Ari Hämäläinen
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Mikkelin kaupungin yleisessä tietoverkossa www.mikkeli.fi 10.10.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 68

Kokouksen avaus

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.03.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 69

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään neljä jäsentä on läsnä.

Ehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 70

Kokouksen työjärjestys ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

Kokouksen alussa hyväksytään kokouksen työjärjestys.

Ehdotus

Esittelijä: Risto Korhonen

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Aija Himanen ja Ari Hämäläinen.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti 9.10.2025 ja on sen jälkeen nähtävänä kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Lisäksi merkittiin, että työjärjestyksen Muut asiat -kohtaan tehtiin seuraavat lisäykset:

- Lausunto riittävän omaishoidon tuen puolesta
- Lähialueiden terveyskeskusten ajankohtainen tilanne
- Vanhusneuvostopäivän 2025 osallistujat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 226, 09.06.2025

Hyvinvointilautakunta, § 33, 17.09.2025

Vanhusneuvosto, § 71, 06.10.2025

§ 71

Mikkelin kaupungin talousarvio 2026, hyvinvointilautakunta / vanhusneuvosto

MliDno-2025-425

Kaupunginhallitus, 09.06.2025, § 226

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiia Tamlander, talousjohtaja, tiia.tamlander@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kh 9.6.2025 Talousarvioraami 2026

Talousarvioraamin hyväksyminen käynnistää varsinaisen talousarviovalmistelun kaupunkiorganisaatiossa. Talousarvioraami on kaupunginhallitukseen nähden sitova talousarvion valmistelupohja. Lautakunnat ja johtokunnat valmistelevat vuoden 2025 talousarvioesityksensä talousarvioraamin mukaisesti.

Raamin hyväksymistä seuraava talousarviovalmistelun vaihe on syksyllä tapahtuva lautakuntien ja johtokuntien talousarvioesitysten valmistuminen 19.9.2025 mennessä. Kaupunginhallituksella on talousarvioaiheinen suunnittelukokous 29.9.2025, minkä lisäksi talousarvion valmisteluun haetaan tarvittaessa erikseen evästystä. Kaupunginvaltuuston kanssa käsitellään talousarviota ja sen valmisteluperusteita lokakuun puolivälissä pidettävän seminaarin yhteydessä. Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota ja veroprosentteja 27.10.2025 kokouksessaan (varapäivä 28.10.2025). Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion ja veroprosentit 10.11.2025 pidettävässä kokouksessa. Veroprosentit on ilmoitettava verohallinnolle 17.11.2025 mennessä.

Tausta ja valmistelun lähtökohdat

Sote-uudistus leikkasi vuodesta 2023 alkaen suuren osan kuntien valtionosuus- ja verotuloista. Sote-uudistuksen jälkeen Mikkelin valtionosuuksien määrä on tulevinakin vuosina tehtäviin ja velvoitteisiin nähden alhainen johtuen osaksi valtionosuusjärjestelmää jääneistä voimakkaasti negatiivisista sote-eristä. Uudistus kohteli kuntia hyvin eriarvoisesti, ja Mikkeli on selvästi uudistuksesta edelleen kärsivien kaupunkien joukossa, vaikka lähtökohtaisesti sote-uudistuksen piti tuoda helpotusta kuntien talouspaineisiin. Valtionosuusjärjestelmään valmistellaan uudistusta, jonka aikataulu on viivästynyt alun perin suunnitellusta.

Edeltävä vuosi 2024 oli Mikkelin kaupungilla erinomainen Etelä-Savon Energia Oy:n 49 % vähemmistöosuuden myynnin toteutumisen johdosta. Kaupungin taseessa vuoden 2018 tilinpäätöksestä asti olleet kumulatiiviset alijäämät tulivat katetuksi vuoden 2024 tilinpäätöksessä muodostuneella 131,6 miljoonan euron ylijäämällä, jonka myötä kaupungin taseessa on nyt 110,5 miljoonan euron kumulatiivisen ylijäämän puskuri. Kuluvan vuoden osalta oli jo ennen sote-uudistuksen toteutumista nähtävissä, että erityisesti alhaisten valtionosuuksien johdosta vuosi 2025 tulisi olemaan alijäämäinen. Tällä hetkellä vuoden 2025 alijäämäksi ennustetaan noin 2,9 miljoonaa euroa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Vuosittaisen käyttötalouden tasapainoon saaminen tasapainotusohjelmiin sitoutumalla on nähty mahdolliseksi vuodesta 2026 alkaen. Tämä arvio on tietojen päivittyessäkin osoittautunut paikkansa pitäväksi. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungille talouden tasapainotusohjelman vuosille 2024-2026 päätöksellään 11.12.2023 § 137. Valtuuston 11.11.2024 § 110 hyväksymässä vuosien 2025-2028 taloussuunnitelmassa vuosi 2026 on linjattu ensimmäiseksi ylijäämäiseksi vuodeksi noin 374 tuhannen euron ylijäämäisellä tuloksella. Talousarvioraamin viranhaltijavalmistelussa on lähdetty siitä, että raamin on ehdottomasti päädyttävä positiiviseen tulokseen. Tässä tavoitteessa on myös onnistuttu.

Toimintakatteen muodostuminen

Talousarvioraami vuodelle 2025 on valmisteltu ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen perusteella huomioiden toiminnalliset ja mm. lainsäädännöstä aiheutuvat muutokset. Sisäisiä eriä tarkennetaan talousarviovalmistelun aikana, mutta ne eivät luonteensa vuoksi aiheuta muutoksia koko kaupungin tason toimintakatteeseen, sillä sisäisten erien vaikutus koko kaupunkiorganisaation tasolla on aina +/- 0. Osana raamivalmisteluprosessia on käyty henkilöstöpalveluiden tukemana erilliset palkkaresurssikeskustelut erityisesti henkilöstökustannusten budjetointiin liittyen.

Talousarvioraamin valmistelun lähtökohtana on huomioitu vuoden 2024 tilinpäätös, vuoden 2025 talousarvio ja jo tiedossa olevat toiminnalliset, lainsäädännöstä ja erilaisista päätöksistä aiheutuvat eurovaikutteiset muutokset ja muut merkittävät muutostekijät. Yksittäinen merkittävimpiin muutostekijöihin lukeutuva toiminnallinen ja taloudellisesti huomattava muutos on perusopetuksen oppimisen tuki, joka tuo merkittäviä lisävastuita perusopetuksen palvelutehtäviin. Oppimisen tuki on huomioitu erityisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan raamivalmistelussa siten, että määrärahat mahdollistavat riittävän resursoinnin lakisääteisten veloitteiden täyttämiseksi ja niihin liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kunta-alan työmarkkinaratkaisu syntyi loppukevästä 2025. Työmarkkinaratkaisun mukaisesti talousarvioraamissa on varauduttu 1.1.2026 tilanteen mukaisesta palkkatasosta 2,61 % palkankorotusvarauksiin koko vuoden ajalle laskettuna. Raamiin on huomioitu muiden kustannusten osalta inflaatiokehitys 1,50 % yleisillä korotusvarauksilla, ellei muita sopimuskorotusmääreitä ole ollut jo raamineuvotteluvaiheessa tiedossa tai laskettavissa. Tehtävä- ja kustannuslisäysten vaikutusten ohella talousarvioraamin valmistelussa on huomioitu myös kaupunginvaltuuston 11.12.2023 § 137 hyväksymän tasapainotusohjelman sisältämät säästövaikutukset.

Raamineuvotteluprosessin lopputulemana syntyneen, liitteenä olevan talousarvioraamiesityksen toimintakatteeksi muodostuu noin -145 miljoonaa euroa. Toimintakate on noin 4,45 miljoonaa euroa heikompi kuin vuoden 2025 muutetun talousarvion -140,5 miljoonan euron toimintakate. Toimintakatteen heikkeneminen liittyy mm. lakisääteisten tehtävälisäysten (erit. oppimisen tuki) ja työmarkkinaratkaisuun perustuvien palkankorotusvarausten aiheuttamiin lisäkustannuksiin. Heikkenevä toimintakate saadaan kuitenkin rahoitettua maltillisiksi kohoavaksi ennakoiduilla vero- ja valtionosuustuloilla.

Tuloksen muodostuminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Vuoden 2026 ennakkolliset valtionosuuslaskelmat on julkaistu toukokuussa. Vuoden 2026 valtionosuuksien määräksi ennakoidaan noin 15,7 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2025 talousarviossa ovat vielä 12,8 miljoonan euron ja vuoden 2025 talousennusteessa 14,1 miljoonan euron tasolla. Verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan Kuntaliiton toukokuussa 2025 julkaistun ennusteen perusteella 147,7 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2025 talousarviossa ovat 143,6 miljoonaa ja talouden seurantaraportin ennusteessa noin 141,4 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen nettosummaksi on tässä vaiheessa arvioitu 3,0 miljoonaa euroa.

Asetetun tavoitteen mukaisesti kaupunginhallitukselle esitettävä talousarvioraami päättyy ylijäämävaiheeseen lopputulemaan (+ 0,35 milj. euroa).

	TP2024	Alkup. TA2025	Muutettu TA2025	Raamiesitys 2026
Toimintakate	-122 428	-142 826	-140 526	-144 978
Verotulot	139 880	143 607	143 607	147 695
Valtionosuudet	6 529	12 835	12 835	15 675
Rahoitustuotot ja -kulut	1 492	2 734	2 734	3 000
Vuosikate	25 473	16 350	18 650	21 392
Poistot	-23 126	-21 700	-21 700	-21 200
Satunnaiset erät	156 067	0	0	0
Tilikauden tulos	158 414	-5 350	-3 050	192
Poistoeron muutos	163	160	160	160
Varausten muutos	-27 000	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	131 577	-5 190	-2 890	352

Ehdotus

Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus hyväksyy talousarvioraamin vuodelle 2026 ja valtuuttaa talouspalvelut antamaan lautakunnille ja johtokunnille talousarvion valmisteluohjeen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittään, että talousjohtaja Tiia Tamlander selosti asiaa kaupunginhallitukselle.

Merkittään, että kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Oskari Valtola saapui kokoukseen tämän pykälän aikana.

Hyvinvointilautakunta, 17.09.2025, § 33

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja, Virpi.siekkinen@mikkeli.fi
Jaakko Antila, intendentti, jaakko.antila@sivistys.mikkeli.fi
Matti Karttunen, museojohtaja, Matti.Karttunen@sivistys.mikkeli.fi
Pia Kontio, kirjastopäällikkö, pia.kontio@sivistys.mikkeli.fi
Susanna Latvala, kulttuuripäällikkö, Susanna.Latvala@sivistys.mikkeli.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Tiina Juhola, liikuntapäällikkö, tiina.juhola@sivistys.mikkeli.fi
Johanna Paananen, nuorisopäällikkö, johanna.paananen@sivistys.mikkeli.fi
Tiia Orivuori, rehtori, tiia.orivuori@sivistys.mikkeli.fi

Liitteet

- 1 Liite Hyvltk 17.09.2025 Talousarvioesitys 2026, hyvinvointilautakunta
- 2 Liite Hyvltk 17.09.2025 Investointiohjelma, TA2026

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista ja hyväksyä talousarvio.

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetty palvelutavoitteet;
- omistajapolitiikka;
- henkilöstöpolitiikka;
- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Strategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. (Kuntalaki 410/2015 § 37)

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden loppuun mennessä seuraavan kalenterivuoden talousarvion ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. (Kuntalaki 410/2015 § 110)

Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Määrärahat ovat lupa käyttää rahaa ja tulot ovat sitovia velvoitteita kerätä rahaa. Talousarvion määrärahat voi alittaa ja tuloja voi kerryttää talousarviota enemmän, mutta ei toisinpäin.

Talousarvion valmistelun lähtökohdat ovat seuraavat. Mikkelin kaupungin vuoden 2024 tulos oli 131,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen, johtuen Etelä-Savon Energia Oy:n vähemmistöosuuden myynnistä. Tällä katettiin aikaisempina vuosina kertyneet taseen alijäämät, ja välttyttiin viimeisellä hetkellä kuntalain mukaisen arviointimenettelyn (kriisikuntamenettely) käynnistymiseltä. Toimenpide helpottaa tuntuvasti tulevia vuosia, mutta ei yksinään ratkaise vuosittaisen käyttötalouden tulojen ja menojen epäsuhtaa. Jatkossakin on ensiarvoisen tärkeää pitää kiinni aiemmin toteutetuista sekä päätetyistä talouden tasapainottamisen toimenpiteiden toteuttamisesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Raamivaiheeseen perustuva alustava tilikauden 2026 tulos muodostuu talousarvioraamin osoittaman toimintakatteen ja raamin laatimishetken muiden ennakoitujen talousnäkökymien mukaan 352 000 euroa ylijäämäiseksi. Raamivaiheeseen ja kesäkuun näkökymän mukaisessa tilanteessa annettu raami on juuri ja juuri plussan puolella ja siitä on pidettävä kiinni. Alijäämäistä talousarviota ei voitane loppuvuodesta hyväksyä, ellei siihen ilmene jotain ulkoisia, yllättäviä ja Mikkelin kaupungista itsestään riippumattomia perusteita.

Kaikki aikaisempien vuosien sopeuttamis- ja tasapainotusohjelmissä päätetyt säästötoimenpiteet tulee huomioida talousarviovalmistelussa.

Talousarvioraami on lautakuntatasolla sitova valmistelupohja. Lautakunnat ja johtokunnat valmistelevat vuoden 2026 talousarvion kaupunginhallituksen 9.6.2025 vahvistaman talousarvioraamin pohjalta.

Uusi valtuusto on kuntavaaleissa valittu keväällä 2025, mutta uuden valtuustokauden strategiatyö alkaa vasta syksyllä, ja siksi vuoden 2026 talousarvio valmistellaan vielä edellisen valtuustokauden mukaisen strategian pohjalta. **Kaupungin valtuustostrategia 2022–2025 visionaan** ”Mahdollisuuksien Mikkeli - Puhtaan veden pääkaupunki” on hyväksytty valtuustossa 13.12.2021 § 186. Samalla hyväksyttiin Mikkelin kaupungin **arvoiksi** ”Reilu, Rohkea ja Rakentava”.

Visioon ja arvoihin pohjautuvaksi **strategiseksi päämääräksi** asetettiin ”Elinvoimainen hyvän elämän Mikkeli”, joka koostuu seuraavista osa-alueista:

- Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli
- Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli
- Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut
- Yhteisöllisyys ja osallisuus

Kaupungin strategiaa jalkautetaan talousarviossa vuosittain asetettavien toimenpiteiden ja toiminnallisten tavoitteiden myötä. Toimenpiteiden/tavoitteiden määrittämiseksi sekä seurannaksi laaditaan lautakuntatasoisesti **strategiakortit**.

Lautakunnan toiminta- ja taloussuunnitelman sisältö on seuraava:

- Raportoinnin alkuun kirjoitetaan tiivis yhteenveto toimielimen **perustehtävästä**.
- **Palvelusuunnitelmassa** kerrotaan lyhyesti toimielimen tärkeimmät ja keskeisimmät palveluun liittyvät kehittämissuunnitelmat ja palvelutuotantoon vaikuttavat muutokset. Tarkoituksena on kuvata mihin suuntaan palveluita kehitetään.
- Strategian ohjauksessa ja raportoinnissa käytetään yhteistä **strategiakorttipohjaa**.
- Omia erillisiä **tunnuslukutaulukoita** käyttäneet tahot esittävät jatkossakin vastaavat taulukot kuin aiemmissa talousarvioissa. Tunnuslukujen tarkoituksena on kuvata toiminnan volyymia tai suorituskykyä.
- Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue vastaa yhdessä talouspalveluiden kanssa kaupungin **investointiohjelman** laatimisesta ja laatii koko kaupunkia koskevan investointiohjelman. Toimielimet huolehtivat siitä, että talonrakennusinvestointien kalustohankinnat tulevat budjetoiduksi investointilistan irtaimisto-osaan. Irtaimiston osalta investointiosaan budjetoidaan yli 10 000 euroa maksavat koneet ja kalusto sekä muu irtaimisto.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

- Talouspalvelut tarkistaa vuoden 2026 **hallinto- ja elinvoimapalveluiden sisäiset veloitukset** keskitetysti ja vie ne yksiköiden budjetteihin. Veloitukset käsittävät talouspalveluiden, hankintapalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallinnon sekä vahtimestaripalveluiden sisäiset veloitukset, joilla laskutetaan keskitetysti tuotetut palvelut kaikilta kaupungin yksiköiltä.
- **Sisäisten vuokrien** kulut kohdistetaan kustannuspaikoille tilojen käytön mukaisesti. Sisäisiä vuokria ei koroteta vuodelle 2026.
- **Puhtauspalveluiden** veloitus perustuu palvelusopimuksiin. **Ruokapalveluiden** hinta määräytyy tilattavien ruokien määrän perusteella ruokapalveluiden kustannuksista.
- Sisäisten erien kulut ja tulot budjetoidaan laskuttajan toimittaman aineiston perusteella tulosityksiköille siten, että tulot ja menot menevät tasan.

Kaupungilla käytössä olevassa **hankeohjeessa** kuvataan Mikkelin kaupungin yhteisiä käytäntöjä projektien ja hankkeiden toteuttamiseen liittyen ja jota noudatetaan hankkeiden valmistelussa sekä toteutuksessa hankeideasta lähtien hankkeen päättämiseen ja arkistointiin.

Vuosien 2026–2028 **henkilöstö- ja koulutussuunnitelma** päivitetään perustuen edelliseen suunnitelmaan 2025–2027. Vuosien 2025–26 tasapainotusohjelman vaikutukset huomioidaan mahdollisimman hyvin henkilöstö- ja koulutussuunnitelman valmistelussa. Vuoden 2026 osalta pääpaino on tasapainotusohjelman mukaisten päätösten toimeenpanossa ja muiden palkkaresurssikeskusteluissa sovittujen asioiden toimeenpanossa.

Mikkelin kaupungin henkilöstösuunnittelu pohjautuu nykytilan lisäksi keväällä 2025 käytyihin palkkaresurssikeskusteluihin ja tasapainotusohjelman mukaiseen **tavoiteorganisaatioon**. Tavoiteorganisaatioon liittyy myös tarvittavan osaamisen kuvaaminen sekä suunnitelma siitä, miten puuttuva osaaminen organisaatioon hankitaan. Hyvällä henkilöstösuunnittelulla varmistetaan palvelutuotannon kannalta optimaaliset henkilöstörakenteet ja mitoitus ottaen huomioon kaupungin taloudellinen tilanne.

Henkilöstön osaamista kehitetään ennakoivasti ja huomioiden kaupungin järjestämien palveluiden vaatiman osaamisen tulevaisuuden tarpeet.

Vuoden 2025 viimeistään 1.10.2025 KVTES (ml. eläinlääkärit) sopimusallalla käyttöön otetaan **uusi palkkajärjestelmä, tasopalkkajärjestelmä**, joka perustuu osaamisen ja vastuutasoihin ja jokaisen palkkaryhmän osalta vastuutasojen kriteerit määrittävät millä vaatavuustasolla A, B tai C tehtävä on jatkossa.

Kukin toimiala vastaa henkilöstönsä **työhyvinvointia, työturvallisuutta ja työterveyttä** ylläpitävän toiminnan (esim. työnohjaus) rahoituksesta. Henkilöstöpalveluiden käyttöön varataan määrärahaa, jolla rahoitetaan kaupunkitasoisia, koko henkilöstöä, useampaa toimialaa tai/ja liikelaitosta koskevia hankkeita, koulutusta sekä työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työkyvyn ylläpitämiseen ja tukemiseen liittyvää kehittämistoimintaa.

Osaamisen kehittäminen sisältyy strategiaan perustuvaan henkilöstösuunnitteluun. Osaamisen kehittämisessä huomioidaan palvelualueiden tämänhetkiset osaamisvaatimukset ja tulevaisuuden tarpeet, kuten osaamisen ylläpito, osaamisen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

siirtäminen sekä uuden osaamisen ennakointi ja hankkiminen. Työntekijän henkilökohtaisesta osaamisesta ja sen kehittämisestä keskustellaan kehityskeskusteluiden yhteydessä ja sen pohjalta tehdään osaamisen kehittämisen suunnitelma seuraavaa vuotta varten.

Talousarviovalmistelun yhteydessä koostetaan koko organisaation kattava **riskirekisteri**, joka käsitellään salassa pidettävänä (JulkL 24 § 1 mom. kohdat 15 ja 17). Peruste salaamiselle on esitettävä esityslistatekstin yhteydessä.

Lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien hyväksymien talousarvioehdotusten valmisteluun liittyvine asiakirjoina on oltava valmiina perjantaihin **19.9.2025 klo 12.00 mennessä**.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 9.6.2025 § 226 osoittanut hyvinvointilautakunnalle seuraavan talousarvioraamin:

	talousarvio 2026	talousarvio 2025	tilinpäätös 2024
toimintatuotot	3 164 000 €	3 421 800 €	2 866 830 €
toimintakulut	20 875 000 €	20 596 000 €	19 317 114 €
toimintakate	17 711 000 €	17 174 200 €	16 450 284 €

Tulosalueet ovat valmistelleet talousarvioesityksensä vuodelle 2026 annettuun ja sisäisillä erillä (talous, henkilöstö, hankinnat, tietohallinto, vahtimestari, ruoka, puhtaus ja toimitilavuokrat) tarkennettuun raamiin:

	toimintatuotot	toimintakulut	toimintakate
hallinto	2 200 €	2 195 300 €	2 193 100 €
yleiset kulttuuripalvelut	31 000 €	596 300 €	565 300 €
museopalvelut	126 300 €	1 434 200 €	1 307 900 €
kirjastopalvelut	515 000 €	3 611 500 €	3 096 500 €
kaupunginorkesteri	127 900 €	1 118 300 €	990 400 €
kansalaisopisto ja osallisuus	776 800 €	2 043 400 €	1 266 600 €
liikuntapalvelut	1 326 700 €	8 213 100 €	6 886 400 €
nuorisopalvelut	257 800 €	1 628 100 €	1 370 300 €
yhteensä	3 163 700 €	20 840 200 €	17 676 500 €

Talousarviossa on huomioitu

- palkankorotusvaraus 2,61 % vuoden 2025 tasoon verrattuna
- ulkoisten menojen kasvu 1,5 %
- ulkoisten tulojen kasvu 2 %
- ruoka- ja puhtauspalvelujen kasvu 4 %
- työterveyskulujen mahdollinen kasvu kilpailutuksen johdosta
- aikaisempien talouden tasapainotus- ja säästöohjelmien toimenpiteet eurovaikutuksineen.

Merkittäviä toiminnallisia muutoksia tulosalueilla ovat mm. seuraavat:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

- hallinto: talouden tasapainotusohjelman mukaista lautakuntien yhdistämistä ei tehty, mutta säästötavoite on kohdistettu raamiin, joten kuluja leikataan useasta kohdasta
- yleiset kulttuuripalvelut: tulo-odotus asetettu realistiselle tasolle, Museoiden yö - tapahtumaan lisäsatsaus, säästötavoitteena leikkausta kuluissa ja palvelujen ostoissa
- museopalvelut: lisätilaa kokoelmien säilytykseen (ELKA)
- kaupunginorkesteri: tulotavoite asetettu realistiselle tasolle
- kansalaisopisto ja osallisuus: Yhdessä osallistuen -hanke päättyy, S2-opetus lisääntyy, kurssimaksujen nosto
- kirjastopalvelut: Kopan tilat kirjaston käyttöön, uudet kehittämishankkeet
- liikuntapalvelut: asetettu realistinen tulotavoite, Saimaa Stadiumin käyttökorvaus, liikuntatilojen vastikkeet, tykkilumiladun siirto, useita liikuntapaikkojen saneerauksia ja korjausinvestointeja, kehittämishankkeet
- nuorisopalvelut: kesätoiminnan ja tapahtumatarjonnan supistaminen.

Talousarvio 2026 ja investointiohjelma esitellään kokouksessa. Lisäksi lautakunnalle esitetään sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen riskien arvioimiseksi ja riskeihin varautumiseksi laadittu palvelualuekohtainen riskirekisteri. Riskirekisteri on salassapidettävä (laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta 24 § 1 mom kohdat 15 ja 17).

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Hyvinvointilautakunta hyväksyy esityksen ja esittää lautakunnan talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2029 kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Hyvinvointilautakunta päättää pyytää lausunnot aluejohtokunnilta, nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta talousarviosta 2026 ja taloussuunnitelmasta 2027–2029. Lausunnot pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 15.10.2025 mennessä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Hyvinvointilautakunta edellyttää, että talousarvioon 2026 varataan taidemuseotilojen suunnittelutyöhön 100 000 euron määräraha valtuustopäätöksen mukaisesti.

Muilta osin päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkitään, että korjattu talousarvioesitys 2026 sekä investointiohjelma liitettiin pöytäkirjaan.

Vanhusneuvosto, 06.10.2025, § 71

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Liitteet

- 1 Liite Vanhusn. 6.10.2025 Talousarvioesitys 2026, hyvinvointilautakunta
- 2 Liite Vanhusn. 6.10.2025 Investointiohjelma, TA2026

Hyvinvointilautakunta on pyytänyt lausuntoa talousarviosta 2026 ja taloussuunnitelmasta 2027–2029. Lausunto pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 15.10.2025 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Risto Korhonen

Vanhusneuvosto antaa kokouksessaan lausunnon kaupunginhallitukselle.

Päätös

Vanhusneuvosto toteaa, että kansalaisopiston kurssimaksut tulisi säilyttää kohtuullisella tasolla. Lisäksi vanhusneuvosto toivoo, että kansalaisopiston kurssien syys- ja kevätlukukausia ei lyhennettäisi nykyisestä.

Muilta osin vanhusneuvosto puoltaa talousarviota 2026 ja taloussuunnitelmaa 2027–2029.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Kaupunginhallitus, § 226, 09.06.2025

Kaupunkikehityslautakunta, § 94, 18.09.2025

Vanhusneuvosto, § 72, 06.10.2025

§ 72

Mikkelin kaupungin talousarvio 2026, kaupunkikehityslautakunta / vanhusneuvosto

MliDno-2025-425

Kaupunginhallitus, 09.06.2025, § 226

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiia Tamlander, talousjohtaja, tiia.tamlander@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kh 9.6.2025 Talousarvioraami 2026

Talousarvioraamin hyväksyminen käynnistää varsinaisen talousarviovalmistelun kaupunkiorganisaatiossa. Talousarvioraami on kaupunginhallitukseen nähden sitova talousarvion valmistelupohja. Lautakunnat ja johtokunnat valmistelevat vuoden 2025 talousarvioesityksensä talousarvioraamin mukaisesti.

Raamin hyväksymistä seuraava talousarviovalmistelun vaihe on syksyllä tapahtuva lautakuntien ja johtokuntien talousarvioesitysten valmistuminen 19.9.2025 mennessä. Kaupunginhallituksella on talousarvioaiheinen suunnittelukokous 29.9.2025, minkä lisäksi talousarvion valmisteluun haetaan tarvittaessa erikseen evästystä. Kaupunginvaltuuston kanssa käsitellään talousarviota ja sen valmisteluperusteita lokakuun puolivälissä pidettävän seminaarin yhteydessä. Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota ja veroprosentteja 27.10.2025 kokouksessaan (varapäivä 28.10.2025). Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion ja veroprosentit 10.11.2025 pidettävässä kokouksessa. Veroprosentit on ilmoitettava verohallinnolle 17.11.2025 mennessä.

Tausta ja valmistelun lähtökohdat

Sote-uudistus leikkasi vuodesta 2023 alkaen suuren osan kuntien valtionosuus- ja verotuloista. Sote-uudistuksen jälkeen Mikkelin valtionosuuksien määrä on tulevinakin vuosina tehtäviin ja velvoitteisiin nähden alhainen johtuen osaksi valtionosuusjärjestelmää jääneistä voimakkaasti negatiivisista sote-eristä. Uudistus kohteli kuntia hyvin eriarvoisesti, ja Mikkeli on selvästi uudistuksesta edelleen kärsivien kaupunkien joukossa, vaikka lähtökohtaisesti sote-uudistuksen piti tuoda helpotusta kuntien talouspaineisiin. Valtionosuusjärjestelmään valmistellaan uudistusta, jonka aikataulu on viivästynyt alun perin suunnitellusta.

Edeltävä vuosi 2024 oli Mikkelin kaupungilla erinomainen Etelä-Savon Energia Oy:n 49 % vähemmistöosuuden myynnin toteutumisen johdosta. Kaupungin taseessa vuoden 2018 tilinpäätöksestä asti olleet kumulatiiviset alijäämät tulivat katetuksi vuoden 2024 tilinpäätöksessä muodostuneella 131,6 miljoonan euron ylijäämällä, jonka myötä kaupungin taseessa on nyt 110,5 miljoonan euron kumulatiivisen ylijäämän puskuri. Kuluvan vuoden osalta oli jo ennen sote-uudistuksen toteutumista nähtävissä, että erityisesti alhaisten valtionosuuksien johdosta vuosi 2025 tulisi olemaan alijäämäinen. Tällä hetkellä vuoden 2025 alijäämäksi ennustetaan noin 2,9 miljoonaa euroa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Vuosittaisen käyttötalouden tasapainoon saaminen tasapainotusohjelmiin sitoutumalla on nähty mahdolliseksi vuodesta 2026 alkaen. Tämä arvio on tietojen päivittyessäkin osoittautunut paikkansa pitäväksi. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungille talouden tasapainotusohjelman vuosille 2024-2026 päätöksellään 11.12.2023 § 137. Valtuuston 11.11.2024 § 110 hyväksymässä vuosien 2025-2028 taloussuunnitelmassa vuosi 2026 on linjattu ensimmäiseksi ylijäämäiseksi vuodeksi noin 374 tuhannen euron ylijäämäisellä tuloksella. Talousarvioraamin viranhaltijavalmistelussa on lähdetty siitä, että raamin on ehdottomasti päädyttävä positiiviseen tulokseen. Tässä tavoitteessa on myös onnistuttu.

Toimintakatteen muodostuminen

Talousarvioraami vuodelle 2025 on valmisteltu ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen perusteella huomioiden toiminnalliset ja mm. lainsäädännöstä aiheutuvat muutokset. Sisäisiä eriä tarkennetaan talousarviovalmistelun aikana, mutta ne eivät luonteensa vuoksi aiheuta muutoksia koko kaupungin tason toimintakatteeseen, sillä sisäisten erien vaikutus koko kaupunkiorganisaation tasolla on aina +/- 0. Osana raamivalmisteluprosessia on käyty henkilöstöpalveluiden tukemana erilliset palkkaresurssikeskustelut erityisesti henkilöstökustannusten budjetointiin liittyen.

Talousarvioraamin valmistelun lähtökohtana on huomioitu vuoden 2024 tilinpäätös, vuoden 2025 talousarvio ja jo tiedossa olevat toiminnalliset, lainsäädännöstä ja erilaisista päätöksistä aiheutuvat eurovaikutteiset muutokset ja muut merkittävät muutostekijät. Yksittäinen merkittävimpiin muutostekijöihin lukeutuva toiminnallinen ja taloudellisesti huomattava muutos on perusopetuksen oppimisen tuki, joka tuo merkittäviä lisävastuita perusopetuksen palvelutehtäviin. Oppimisen tuki on huomioitu erityisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan raamivalmistelussa siten, että määrärahat mahdollistavat riittävän resursoinnin lakisääteisten veloitteiden täyttämiseksi ja niihin liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kunta-alan työmarkkinaratkaisu syntyi loppukevästä 2025. Työmarkkinaratkaisun mukaisesti talousarvioraamissa on varauduttu 1.1.2026 tilanteen mukaisesta palkkatasosta 2,61 % palkankorotusvarauksiin koko vuoden ajalle laskettuna. Raamiin on huomioitu muiden kustannusten osalta inflaatiokehitys 1,50 % yleisillä korotusvarauksilla, ellei muita sopimuskorotusmääreitä ole ollut jo raamineuvotteluvaiheessa tiedossa tai laskettavissa. Tehtävä- ja kustannuslisäysten vaikutusten ohella talousarvioraamin valmistelussa on huomioitu myös kaupunginvaltuuston 11.12.2023 § 137 hyväksymän tasapainotusohjelman sisältämät säästövaikutukset.

Raamineuvotteluprosessin lopputulemana syntyneen, liitteenä olevan talousarvioraamiesityksen toimintakatteeksi muodostuu noin -145 miljoonaa euroa. Toimintakate on noin 4,45 miljoonaa euroa heikompi kuin vuoden 2025 muutetun talousarvion -140,5 miljoonan euron toimintakate. Toimintakatteen heikkeneminen liittyy mm. lakisääteisten tehtävälisäysten (erit. oppimisen tuki) ja työmarkkinaratkaisuun perustuvien palkankorotusvarausten aiheuttamiin lisäkustannuksiin. Heikkenevä toimintakate saadaan kuitenkin rahoitettua maltillisiksi kohoavaksi ennakoiduilla vero- ja valtionosuustuloilla.

Tuloksen muodostuminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Vuoden 2026 ennakkolliset valtionosuuslaskelmat on julkaistu toukokuussa. Vuoden 2026 valtionosuuksien määräksi ennakoidaan noin 15,7 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2025 talousarviossa ovat vielä 12,8 miljoonan euron ja vuoden 2025 talousennusteessa 14,1 miljoonan euron tasolla. Verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan Kuntaliiton toukokuussa 2025 julkaistun ennusteen perusteella 147,7 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2025 talousarviossa ovat 143,6 miljoonaa ja talouden seurantaraportin ennusteessa noin 141,4 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen ja -kulujen nettosummaksi on tässä vaiheessa arvioitu 3,0 miljoonaa euroa.

Asetetun tavoitteen mukaisesti kaupunginhallitukselle esitettävä talousarvioraami päättyy ylijäämävaiheeseen lopputulemaan (+ 0,35 milj. euroa).

	TP2024	Alkup. TA2025	Muutettu TA2025	Raamiesitys 2026
Toimintakate	-122 428	-142 826	-140 526	-144 978
Verotulot	139 880	143 607	143 607	147 695
Valtionosuudet	6 529	12 835	12 835	15 675
Rahoitustuotot ja -kulut	1 492	2 734	2 734	3 000
Vuosikate	25 473	16 350	18 650	21 392
Poistot	-23 126	-21 700	-21 700	-21 200
Satunnaiset erät	156 067	0	0	0
Tilikauden tulos	158 414	-5 350	-3 050	192
Poistoeron muutos	163	160	160	160
Varausten muutos	-27 000	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	131 577	-5 190	-2 890	352

Ehdotus

Esittelijä: Janne Kinnunen, kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus hyväksyy talousarvioraamin vuodelle 2026 ja valtuuttaa talouspalvelut antamaan lautakunnille ja johtokunnille talousarvion valmisteluohjeen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittään, että talousjohtaja Tiia Tamlander selosti asiaa kaupunginhallitukselle.

Merkittään, että kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Oskari Valtola saapui kokoukseen tämän pykälän aikana.

Kaupunkikehityslautakunta, 18.09.2025, § 94

Valmistelijat / lisätiedot:

Jouni Riihela, kaupunkikehitysjohdaja, Jouni.Riihela@mikkeli.fi
Tiina Maaranen, taloussuunnittelija, tiina.maaranen@mikkeli.fi

Liitteet

1 Liite Kkltk 18.9.2025 Talousarvioesitys 2026, asumisen ja toimintaympäristön palvelualue

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista ja hyväksyä talousarvio.

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon: kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen; palvelujen järjestäminen ja tuottaminen; kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet; omistajapolitiikka; henkilöstöpolitiikka; kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet; elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kaupungin valtuustostrategia 2022–2025 visionaan ”Mahdollisuuksien Mikkeli – Puhtaan veden pääkaupunki” on hyväksytty valtuustossa 13.12.2021 § 186. Samalla hyväksyttiin Mikkelin kaupungin arvoiksi ”Reilu, Rohkea ja Rakentava”.

Visioon ja arvoihin pohjautuvaksi strategiseksi päämääräksi asetettiin ”Elinvoimainen hyvän elämän Mikkeli”, joka koostuu seuraavista osa-alueista:

- Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli
- Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli
- Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut
- Yhteisöllisyys ja osallisuus.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. (Kuntalaki 410/2015 § 110.)

Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Määrärahat ovat lupa käyttää rahaa ja tulot ovat sitovia velvoitteita kerätä rahaa. Talousarvion määrärahat voi alittaa ja tuloja voi kerryttää talousarviota enemmän.

Lautakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma sisältävät seuraavat osat: perustehtävä, palvelusuunnitelma, strategiakortti ja tunnuslukutaulukot, joissa todetaan toimintaan liittyvät kappalemääriset suorit tiedot.

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue vastaa yhdessä talouspalveluiden kanssa kaupungin investointiohjelman laatimisesta ja laatii koko kaupunkia koskevan investointiohjelman. Hallinto- ja elinvoimapalveluiden sisäiset veloitukset sisältävät talouspalveluiden, hankintapalveluiden, henkilöstöpalveluiden, tietohallinnon sekä vahtimestaripalveluiden sisäiset veloitukset, joilla laskutetaan keskitetysti tuotetut palvelut kaikilta kaupungin yksiköiltä.

Sisäisten vuokrien kulut kohdistetaan kustannuspaikoille tilojen käytön mukaisesti. Puhtauspalveluiden veloitus perustuu palvelusopimuksiin.

Koko kaupungin henkilöstö- ja koulutussuunnitelma muodostuu kahdesta osasta: henkilöstösuunnitelmasta sekä koulutussuunnitelmasta. Hyvällä henkilöstösuunnittelulla varmistetaan palvelutuotannon kannalta optimaaliset henkilöstörakenteet ja mitoitus ottaen huomioon kaupungin taloudellinen tilanne.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Henkilöstön osaamista kehitetään ennakoivasti ja huomioiden kaupungin järjestämien palveluiden vaatiman osaamisen tulevaisuuden tarpeet (tavoiteorganisaatio). Kukin tulosalue vastaa henkilöstönsä työhyvinvointia, työturvallisuutta ja työterveyttä turvaavan toiminnan rahoituksesta.

Talousarviovalmistelun yhteydessä koostetaan koko organisaation kattava riskirekisteri.

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen raami 2026 (1 000 euroa)

Tulot	48 544 euroa
Kulut	52 731 euroa
Tkate	- 4 188 euroa

Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen talousarvioesitys jakautuu tulosalueille:

Tulosalue (euroa)	Tulot	Menot	Tkate
Lautakunta, lupa- ja valvontajaosto ja johtaminen	318 000	1 988 100	-1 670 100
Kaupunkikehitys	34 628 700	12 299 400	22 329 300
Kaupunkiympäristö	2 731 000	26 939 600	-24 208 600
Rakennusvalvonta	829 400	1 344 500	-515 100
Maaseututoimi	9 506 600	9 629 600	-123 000
Yhteensä	48 013 700	52 201 200	-4 187 500

Investoinnit

Investointiohjelmanesityksen tausta-aineistoina ovat jo aikaisemmin tehdyt monivuotiset päätökset mm. kouluista, päiväkodeista, liikenneinvestoinneista, liikuntapaikkarakentamisesta ja liikenneverkosta.

Kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseksi mm. strategiaan kehittämisalustoihin osoitetaan investointeja.

Taloussuunnitelmavuosille 2027–29 esitetyt investoinnit ovat ohjeellisia, vuosittain kumulatiivisesti yli kaupungin talouden kestävä kantokyvyn ja niiden toteutus sopeutetaan vuosittain kaupungin taloudelliseen tilanteeseen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Lisäksi erityisesti ns. horisonttihankeet nostetaan hyvissä ajoin poliittiseen keskusteluun, esimerkiksi kolme taloussuunnitteluvuotta ennen kuin investoinnit tulisivat aktualisoitumaan.

Kaupungin poistotaso on n. 21,3 milj. euroa.

Keskeisimmät talousarvion sitovat investoinnit (vuoden 2026 osuus investoinnista):

- Kaupungin virastotalon saneerauksen jatkuminen (2,0 milj. euroa)
- Katujen saneeraus (1,8 milj. euroa)
- Hänninkentän huoltorakennuksen uudistaminen (1,5 milj. euroa)
- Keskuskeittiö Isopadan kunnostaminen (1,5 milj. euroa)
- Yritysalueiden ja uusien asuinalueiden kadut (0,8 milj. euroa)
- Viestikeskus Lokki, luolan kunnostaminen (0,5 milj. euroa)
- Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (0,4 milj. euroa)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

- Hulevesiohjelma (0,4 milj. euroa)

Katuverkoston korjausvelka

Katujen korjausvelan päivitetty määrä vuonna 2025 on 12,6 M€. KoVe- eli korjausvelkalaskurin ennusteen mukaan tarvittava lisämääräraha vuodelle 2026 (korjausvelan määrän säilyttämiseksi vuoden 2025 tasolla) on 2,3 M€. Katujen kunnan mittausvuonna, 2018, korjausvelan määrä on ollut 7,6 M€. Korjausvelan säilyttäminen mittausvuoden 2018 tasolla olisi vuosittaisen lisämäärärahan tarve ollut vuosina 2019—2025 ollut keskimäärin 2,6 M€.

KoVe-laskurissa on yhteensä 1609 katua ja kevyen liikenteen väylää. Niistä 421 kappaletta (26 %) ovat alle tavoitetasonsa, eli ne kasvattavat korjausvelan määrää. Tiestön kunnan tavoitetasot ovat 50—90 % perustuen siihen mistä väylästä ja väylätyypistä on kyse.

Korjausvelan määrä on se rahasumma, joka tarvitaan teiden ja väylien tavoitetason saavuttamiseksi. Tämän takia katujen kunnostukseen budjetoitu raha ei vähennä täysimääräisesti korjausvelkaa. Uudelleen päälylystämisen vaikutus korjausvelan vähenemiseen on 27 %.

Lisäksi korjausvelkaa kertyy siltojen, viheralueiden sekä hulevesiverkostojen kunnan heikentymisestä. Näiden tekijöiden rahallisiin arviointeihin ei ole valmista laskentamallia ja niiden vaikutus kove-laskentaan on spekulatiivista.

Investointiesitys (kaupunki) vuodelle 2026 (1000 euroa)

Tulot	1 820
Menot	-22 885
Netto	- 21 065

Lautakunta on käynyt talousarviota läpi iltakoulussaan 11.9.2025.

Ehdotus

Esittelijä: Jouni Riihelä, kaupunkikehitysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta hyväksyy esityksen ja esittää lautakunnan talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2027–2029 kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Hyvinvointilautakunta, sivistyslautakunta sekä Vesiliikelaitoksen johtokunta antavat lausunnot investointiohjelmasta suoraan kaupunginhallitukselle. Lisäksi kaupunkikehityslautakunta päättää pyytää lausunnot aluejohtokunnilta, nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta talousarviosta 2026 ja taloussuunnitelmasta 2027–2029. Lausunnot pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 15.10.2025 mennessä.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Keskustelun aikana Hannu Tullinen esitti, että Saimaa Stadiumin pysäköintialueen lumenpoistoa tulee jatkaa ja varata siihen tarvittava määräraha. Koska kukaan ei kannattanut Hannu Tullisen esitystä, se raukesi.

Keskustelun aikana Marita Hokkanen esitti, että kutsujoukkoliikenteen suunnitteluun ja käynnistämiseen varataan 100.000 euron määräraha. Jaakko Väänänen kannatti Marita Hokkasen esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat tämän määrärahan osalta esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Marita Hokkasen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettuna äänestyksessä annettiin 4 jaa ääntä (Kerttu Hakala, Tiina Korhola, Mikko Kosonen, Janne Vaarasuo) ja 7 ei ääntä (Marita Hokkanen, Raimo Heinänen, Petri P. Pentikäinen, Petri Tikkanen, Hannu Tullinen, Jaana Vartiainen, Jaakko Väänänen). Puheenjohtaja totesi, että Marita Hokkasen esitys on tullut tältä osin kaupunkikehityslautakunnan päätökseksi.

Keskustelun aikana Jaakko Väänänen esitti, että kiinteistöveroprojektin jatkamiseen varattu määräraha poistetaan talousarvioesityksestä. Marita Hokkanen kannatti Jaakko Väänäsen esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat tämän määrärahan osalta esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Jaakko Väänäsen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettuna äänestyksessä annettiin 7 jaa ääntä (Kerttu Hakala, Tiina Korhola, Mikko Kosonen, Petri Tikkanen, Hannu Tullinen, Janne Vaarasuo, Jaana Vartiainen), 3 ei ääntä (Jaakko Väänänen, Marita Hokkanen, Raimo Heinänen) ja yksi tyhjä ääni (Petri P. Pentikäinen). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus on tullut tältä osin kaupunkikehityslautakunnan päätökseksi.

Keskustelun aikana Raimo Heinänen esitti, että maksullinen pysäköinti poistetaan kesä-, heinä- ja elokuun ajaksi kahdeksi seuraavaksi kesäksi. Hannu Tullinen kannatti Raimo Heinäsen esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat tämän määrärahan osalta esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Raimo Heinäsen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettuna äänestyksessä annettiin 8 jaa ääntä (Kerttu Hakala, Marita Hokkanen, Tiina Korhola, Mikko Kosonen, Petri P. Pentikäinen, Petri Tikkanen, Janne Vaarasuo, Jaana Vartiainen) ja 3 ei ääntä (Raimo Heinänen, Hannu Tullinen, Jaakko Väänänen). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus on tullut tältä osin kaupunkikehityslautakunnan päätökseksi.

Keskustelun aikana Jaakko Väänänen esitti, että maininnat haja-asutusalueen edullisuusvyöhyketarkastelusta poistetaan talousarvioesityksestä. Marita Hokkanen kannatti Jaakko Väänäsen esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat tämän määrärahan osalta esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Jaakko Väänäsen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettuna äänestyksessä annettiin 7 jaa ääntä (Kerttu Hakala, Tiina Korhola, Mikko Kosonen, Petri Tikkanen, Hannu Tullinen, Janne Vaarasuo, Jaana Vartiainen) ja 4 ei ääntä (Jaakko Väänänen,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Raimo Heinänen, Marita Hokkanen, Petri P. Pentikäinen). Puheenjohtaja totesi, että esittelijän päätösehdotus on tullut tältä osin kaupunkikehityslautakunnan päätökseksi.

Keskustelun aikana Kerttu Hakala esitti, että kohdan "Tulevina vuosina investointiohjelmaan joudutaan sijoittamaan merkityksellisiä ja suuriakin hankkeita, kuten itäisen palveluverkon ratkaisu, kirjasto- ja taidemuseoratkaisut sekä aluekehityshankkeista mm. satamalahden kokonaisuus." jälkeen lisätään lause: Tilastrategian tekemiseen varataan lisää resursseja, erityisesti taidemuseotilojen suunnittelutyöhön. Marita Hokkanen kannatti Kerttu Hakalan esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat tämän määrärahan osalta esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Kerttu Hakalan esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettuna äänestyksessä annettiin 5 jaa ääntä (Raimo Heinänen, Tiina Korhola, Mikko Kosonen, Janne Vaarasuo, Jaakko Väänänen) ja 6 ei ääntä (Kerttu Hakala, Marita Hokkanen, Petri P. Pentikäinen, Petri Tikkanen, Hannu Tullinen, Jaana Vartiainen). Puheenjohtaja totesi, että Kerttu Hakalan esitys on tullut tältä osin kaupunkikehityslautakunnan päätökseksi.

Keskustelun aikana Petri P. Pentikäinen esitti, että joukkoliikenteen viestintään ja markkinointiin varataan 20.000 euron määräraha. Marita Hokkanen kannatti Petri P. Pentikäisen esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys ja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat tämän määrärahan osalta esittelijän päätösehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat Petri P. Pentikäisen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin ja suoritettuna äänestyksessä annettiin 11 ei ääntä (Petri P. Pentikäinen, Marita Hokkanen, Kerttu Hakala, Mikko Kosonen, Tiina Korhola, Jaakko Väänänen, Hannu Tullinen, Janne Vaarasuo, Jaana Vartiainen, Petri Tikkanen, Raimo Heinänen) eikä yhtään jaa ääntä. Puheenjohtaja totesi, että Petri P. Pentikäisen esitys on tullut tältä osin yksimielisesti kaupunkikehityslautakunnan päätökseksi.

Muilta osin esittelijän päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vanhusneuvosto, 06.10.2025, § 72

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

Kaupunkikehityslautakunta on pyytänyt lausuntoa talousarviosta 2026 ja taloussuunnitelmasta 2027–2029. Lausunto pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 15.10.2025 mennessä.

Ehdotus

Esittelijä: Risto Korhonen

Vanhusneuvosto antaa kokouksessaan lausunnon kaupunginhallitukselle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Päätös

Vanhusneuvosto pitää myönteisenä, että kutsuliikenteen suunnitteluun on varattu määräraha. Samoin neuvosto suhtautuu positiivisesti siihen, että joukkoliikenteen viestintään ja markkinointiin osoitetaan määräraha. Neuvosto korostaa, että on tärkeää, että myös haja-asutusalueet on otettu huomioon suunnittelussa.

Lisäksi vanhusneuvosto katsoo tarpeelliseksi, että katuvalaistuksen tilannetta tarkastellaan turvallisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmista.

Muilta osin vanhusneuvosto puoltaa esitettyä talousarviota 2026 ja taloussuunnitelmaa 2027–2029.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 73

Lautakuntien terveiset

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

Kuullaan lautakuntien terveiset. Vanhusneuvosto antaa evästyksensä tuleviin lautakuntiin.

Ehdotus

Esittelijä: Risto Korhonen

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin, että hyvinvointilautakunnassa jaettiin vuoden 2025 Mikkeli-palkinto Työväen näyttämöpäiville. Lisäksi käsiteltiin Rantakeitaan kuntosalitoiminnan järjestämistä ja talousarviopykälässä päätettiin edellyttää 100 000 euron määrärahan myöntämistä taidemuseotilojen suunnittelutyöhön.

Lisäksi merkittiin, että kaupunkikehityslautakunnassa käsiteltiin talousarvioarviota.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 74

Eloisa vanhusneuvoston ja lautakuntien terveiset

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

Kuullaan Eloisan vanhusneuvoston ja lautakuntien terveiset. Vanhusneuvosto antaa evästyksensä tuleviin kokouksiin.

Ehdotus

Esittelijä: Risto Korhonen

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Etelä-Savon hyvinvointialueen vanhusneuvoston ensimmäinen kokous 16.10.2025.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 75

Palautelaatikon palautteet, lokakuu 2025

MliDno-2025-3023

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

Vanhusneuvosto käy läpi palautelaatikoiden palautteet.

Ehdotus

Esittelijä: Risto Korhonen

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Haukivuoren palautelaatikossa (Vanha Osula) toivomus levähdyspenkeistä kauppakeskuksen ja terveysaseman väliselle matkalle. Toive välitetään eteenpäin asumisen ja toimintaympäristön palvelualueelle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 76

Tiedotettavat asiat, lokakuu 2025

MliDno-2025-3022

Valmistelija / lisätiedot:

Anni Löppönen, palvelukoordinaattori, anni.lopponen@sivistys.mikkeli.fi

- Etelä-Savon hyvinvointialueen vanhusneuvoston ensimmäinen kokous
16.10.2025
- Vanhusneuvoston esitteen päivittäminen

Päätös

Merkittiin.

Lisäksi merkittiin, että Ikämessut järjestetään 7.10.2025 klo 10-13 Stellan tähtitorilla. Vanhusneuvosto keskusteli käytännön järjestelyistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

§ 77

Muut asiat

Päätös

Vanhusneuvosto päätti tehdä lausunnon riittävän omaishoidon tuen puolesta Etelä-Savon hyvinvointialueella.

Lisäksi Etelä-Savon hyvinvointialueen johtaja Santeri Seppälä on kertonut Mikkelin seudun terveyskeskustilanteen tulevaisuudesta. Vanhusneuvosto keskusteli asiasta ja esitti huolensa.

Lisäksi vanhusneuvosto keskusteli Kyyhkylän tilanteesta.

Kirjataan lisäksi, että Aija Himanen ja Tuija Särkkä-Wirth osallistuvat vanhusneuvostopäivään, Aija Himanen paikan päällä ja Tuija Särkkä-Wirth etäyhteydellä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

§ 78

Kokouksen päättäminen

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:48.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§68, §69, §70, §71, §72, §73, §74, §75, §77, §78

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n perusteella hakea muutosta.